Specialartikel för tidningen VI.

Gallup om

A V B E T A L N I N G S K Ö P.

Var tredje svensk principiellt motståndare till avbetalningsköp.

Vid en riksomfattande opinionsundersökning i februari 1945 försökte Gallup med en serie frågor belysa allmänhetens avbetalningsvanor och inställningen till avbetalningsköp.

Den första frågan löd: "Är det någon sak, dammsugare, radio, kläder, böcker, möbler eller annat som Ni just nu gör avbetalningar på och i så fall vad?"

Svaren på denna fråga fördelade sig så här:

	Hela riket
	%
Avbetalar på radio	3
" " möbler	3
" " böcker	3
" " dammsugare	2
" " kläder	1
" " symaskin	1
" " annat	2
Ingenting nu	50
Köper aldrig på avbetalning	35

Som synes är det nära två tredjedelar (65 procent) av befolkningen som gör avbetalningsköp, och vid frågetillfället var det bortåt en sjättedel (15 procent) som just avbetalade på någonting. De i tabellen nämnda sex "varaktiga konsumtionsvarorna" dominerade fullständigt.

Det visade sig vid undersökningen, att äldre personer är något mindre benägna än yngre att köpa på avbetalning. Detta framgår av nedanstående siffror:

World copyright Svenska Gallupinstitutet och tidningen VI.

SND
Svensk Nationell
Datatjänst

Detta digitala dokument är tillkommet inom ramen för projektet *”Vad tyckte de i folkhemmet? – digitalisering och tillgängliggörande av Svenska Gallups undersökningar 1942-1956”*.

Projektet finansierades av Riksbankens Jubileumsfond (In11-1179:1). Det har genomförts vid Svensk Nationell Datatjänst.

Digitalisering och efterbearbetning av de tryckta förlagorna har utförts av avdelningen för Digitala tjänster vid Göteborgs universitetsbibliotek.

snd.gu.se/gallup

CC BY

RIKSBANKENS JUBILEUMSFOND
STIFTELSEN FÖR HUMANISTISK OCH SAMHÄLLSVETENSKAPLIG FORSKNING

	20	30	50	65
	29	49	64	-
	%	%	%	%
Köper aldrig på avbetalning	30	32	37	54

Av Gallups siffror framgår även, att de bättre situerade och medelklassen mindre ofta än arbetarklassen köper på avbetalning

	BS	M	A
	%	%	%
Köper aldrig på avbetalning	50	39	30

Utöver de ovan nämnda, kan några mera markanta skillnader mellan skilda befolkningsgruppers avbetalningsvanor knappast konstateras. Det kan emellertid påpekas, att speciellt möbler, radioapparater och böcker synes vara artiklar, som i större utsträckning köps på avbetalning av yngre personer än av äldre.

Avbetalningsköp anses ekonomiskt fördelaktiga.

När Gallup frågade dem som just avbetalade på någon vara, varför de köpt på avbetalning, uppgav de tillfrågade praktiskt taget alltid ekonomiska motiv. Det kan dock nämnas, att 2 procent av de tillfrågade påstod sig ha köpt "av en tillfällighet" och att 4 procent inte ville besvara frågan.

För övrigt kunde svaren lyda så här: "Det passar mina inkomster", "Så stora saker som möbler måste tas på avbetalning", "Man får ju aldrig något annars", "Hade inte nog med pengar, naturligtvis", "Kan ej pröjsa alltihop på en gång".

I enstaka undantagsfall kan man hos de intervjuade spåra "eftertankens kranka blekhet".

En fjärdingsman, som köpt kläder på avbetalning, säger sålunda: "Slarv - kunde lika gärna spart och betalt kontant", En filare som köpt en damsugare säger att, "Försäljaren övertalade, eljest tänkte jag spara till det". "Försäljaren frestade oss" säger hustrun till köpman som köpt böcker.

World copyright Svenska Gallupinstitutet och tidningen VI.

Fråga 1 - 2.

"Är det någon sak, dammsugare, radio, kläder, böcker, möbler eller annat, som Ni just nu gör avbetalningar på och i så fall vad?" - (Om betalar av på någonting) Varför köpte Ni på avbetalning?"

Furir	20-29 år	Radio.	Jag har ju inte så mycket kontanter på en gång.
Isolerare	20-29 år	-"-	För inkomst skull, inkallad och nygift
Kommunalarbetare	20-29 år	-"- och möbler.	Har varit mycket inkallad
Kontorist manl.	20-29 år	-"- och möbler.	Så stora saker som möbler måste tas på avbetalning.
Filare	50-64 år	Möbler.	Hade byggt en gård och det blev större lägenhet, och det ser så tomt ut utan möbler.
Tapetserare	20-29 år	-"-	Det finns ju bosättningslån, men genom att jag är anställd i en bosättningsaffär ansåg jag det onödigt.
Hustru t. arbetare	50-64 år	-"-	Bra sätt att skaffa sej när man inga pengar har
Pressare	50-64 år	Bokverk.	
Ombudsman	30-49 år	-"-	Ville ha det innan det gick ur marknaden.
Dansör	20-29 år	Böcker.	För att få dem tidigare än om jag skulle spare.
Hustru t. köpman	20-29 år	-"-	Försäljaren frestade oss
Kapellmästare	30-49 år	-"-	Det är vanligt
Hustru t. grossh.	30-49 år	-"-	Dom kommer med sådana förslag när dom säljer. Man kommer sig inte för att gå in i en affär och köpa.
Hustru t. källarm.		-"-	På grund av ekonomiska skäl
Damfrisörska	20-29 år	-"-	Köper serieböcker med en bok i mån.
Tjänsteman	30-49 år	-"-	Ett bra betalningssätt
Servitris	30-49 år	-"-	Köper endast böcker på avbetalning. Tycker ej om systemet eljest.
Hustru t. snickare	30-49 år	Dammsugare.	Därför att det är garanti i två år.
Verkmästare	20-29 år	-"-	Agenten ville inte att vi skulle köpa kontant
Försäkringsagent	20-29 år	-"-	För mycket att betala ut på en gång. Lyxvara.
Hustru t. trädg.m.	30-49 år	-"-	Ja, för annars hade jag väl ingen fått.
Jordbruksarbetare	20-29 år	-"-	Köpte på avbetalning enär den hade 2 års garanti

Filare	20-29 år	Dammsugare.	Försäljaren övertalade, eljest tänkte jag spara till det.
Maskintvättare	20-29 år	-"-	Det passar mina inkomster.
Rörmontör	20-29 år	-"-	En bekant var försäljare.
Kyrkogårdsarbetare	50-64 år	Kläder.	Vi har ekonomicentral på arbetet.
Ritare	30-49 år	-"-	Man har inte råd att köpa en del saker eljest.
Frisörmästare	50-64 år	-"-	För det är bekvämt.
Hustru t. härdare	30-49 år	-"-	Tar genom intressekontor på konto.
Änka	65- år	-"-	Har bara pension att betala av
Sjuksköterska	20-29 år	-"-	Jag hade skatt samma månad.
Fjärdingsman	30-49 år	-"-	Slarv - kunde lika gärna spart och betalt kontant.
Förrådsvaktmästare	30-49 år	-"-	Från firma på annan plats
Hustru t. textilarb.	30-49 år	-"-	Genom byte fördelaktigare köp än kontant
Valsverksarbetare	30-49 år	-"-	Hade inte nog pengar naturligtvis
Pressare	50-64 år	-"-	Fanns inte andra villkor.
Bryggmästare	30-49 år	-"-	Ekonomiska skäl.
Hustru t. skolvaktmästare	30-49 år	Symaskin.	Man får ju aldrig något annars.
Porslinsarbeterska	30-49 år	-"-	Lättare att köpa på avbetalning.
Såginstruktör	30-49 år	-"-	Detta är en sak man måste ha.
Hembiträde	20-29 år	Cykel.	Kunde ej betala på en gång.
Småbrukare	30-49 år	-"-	Lättare att komma ut med en mindre summa.
Grävmaskinist	30-49 år	-"-	Bekvämt.
Jordbr.o.skogsarb.	20-29 år	-"-	Hade ej så jag kunde köpa kontant
Rörkopparslagare	20-29 år	-"-	Kunde ej pröjsa alltihop på en gång.
Metallarbetare	20-29 år	-"-	Hade inga pengar när jag måste ha den.
Preparatris	30-49 år	-"-	Den var så dyr
Hustru t. rörmont.	30-49 år	-"-	Mannen var tvungen att ha en cykel, pengar hade vi ej till den.
Annonschef	50-64 år	Konst.	Fick det till kontantpris
Journalist kv.	20-29 år	-"-	Fick det till samma pris som kontant
Sömmerska	20-29 år	Piano.	Förfogade ej över så stort kapital på en gång.
Kontorist kv.	30-49 år	-"-	Hade inte alls pengar förstås.
Reklamchef	30-49 år	-"-	Det angår ingen.
Sångerska	20-29 år	-"-	För stor summa att betala på en gång
Godsägare	30-49 år	Golvbonare.	Svårt med kontanter
Köpman	20-29 år	-"-	Betalar den genom att hyra ut den.
Lagerarbetare	30-49 år	Mangel.	Lättare att köpa på avbetalning.
Hustru t, glasblås.	30-49 år	-"-	Hade ej att betala kontant.
Änka	50-64 år	Obligation.	För att kunna få någon.
Ladugårdsdräng	20-29 år	Armbandsklocka.	(Postorder)
Glasmästare	30-49 år	Klocka.	Har ej blivit av annars.
Droskchaufför	50-64 år	Bil.	Skall så småningom ekonomiskt dra nytta av den.

Chaufför	20-29 år	Gengasaggregat. För mycket pengar att betala på en gång.
Valsverksarbetare	30-49 år	Gård.
Hustru t. byggn.förm.	30-49 år	Vattenvärmare. Fordras så mycket pengar på en gång.
Hustru t. jordbr.	30-49 år	Värmeledningspanna. Tänker lägga oss till med växthus.
Hustru t. lantarb.	20-29 år	Tvättmaskin. Pengarna räckte ej till kontantköp.
Kontorist kv.	20-29 år	Handdukar. Ett bra betalningssätt.
Frisörska	20-29 år	Torkhuva. Hade ej pengar att betala allt.
Hustru t. metallarb.	30-49år	Dammsugare och Pendyl. Vi insåg att vi inte kunde få det annars.
Hustru t. tryckare	20-29 år	-"- och matta. Man kan inte betala på en gång
Hustru t. jordbr.	30-49 år	Obligation och mangel. Enda möjligheten att få en sak.
Korpral	20-29 år	Cykel och uniform. Lönen räcker ej till större utgifter åt gången.
Hustru t. åkare	30-49 år	Bykgryta och mangel. Det är lättare att betala på det sättet.
Kreatursskötare	30-49 år	Radio, gris och bränsle. Svårt att skaffa pengar kontant
Fabriksarbetare	50-64 år	Cykel, mangel, klocka, symaskin. Inga pengar att handla mycket på en gång.
Manufakturbiträde kv.	20-29 år	Jag har konto i firman. Dål. karaktä.
Montör	50-64 år	En och annan sak. För att överhuvudtaget kunna köpa
Reklamkonsulent	20-29 år	Ingen avbetalning just nu. Begrep inte då hur dumt det var, men hade inte råd att köpa kontant.

Fråga 1.

"Är det någon sak, dammsugare, radio, kläder, böcker, möbler eller annat, som Ni just nu gör avbetalningar på och i så fall vad?"

Totalt.

	%
Avbetalar på radio	3
" " möbler	3
" " böcker	3
" " dammsugare	2
" " kläder	1
" " symaskin	1
" " annat	2
Ingenting nu	50
Köper aldrig på avbetalning	35

Fråga 1.

"Är det någon sak, dammsugare, radio,kläder, böcker, möbler eller annat, som Ni just nu gör avbetalningar på och i så fall vad?"

Kön.

	Män	Kv.	Tot.
	%	%	%
Avbetalar på radio	4	3	3
" " möbler	3	2	3
" " böcker	3	2	3
" " dammsugare	2	2	2
" " kläder	1	1	1
" " symaskin	1	1	1
" " annat	3	2	2
Ingenting nu	49	51	50
Köper aldrig på avbetalning	34	36	35

Fråga 1.

"Är det någon sak, dammsugare, radio, kläder, böcker, möbler eller annat, som Ni just nu gör avbetalningar på och i så fall vad?"

Socialgrupper.

	BS	M	A	Tot.
	%	%	%	%
Avbetalar på radio	2	2	5	3
" " möbler	1	2	3	3
" " böcker	3	3	2	3
" " dammsugare	1	2	3	2
" " kläder	1	1	2	1
" " symaskin	-	1	1	1
" " annat	2	2	3	2
Ingenting nu	38	48	52	50
Köper aldrig på avbetalning	50	39	29	35

Fråga 1.

"Är det någon sak, dammsugare, radio, kläder, böcker, möbler eller annat, som Ni just nu gör avbetalningar på och i så fall vad?"

Åldersklasser.

	20-29 %	30-49 %	50-64 %	65- %	Tot. %
Avbetalar på radio	6	4	2	-	3
" " möbler	4	2	1	1	3
" " böcker	4	3	2	-	3
" " dammsugare	2	3	1	1	2
" " kläder	2	1	1	-	1
" " symaskin	2	1	-	-	1
" " annat	3	2	2	-	2
Ingenting nu	46	52	54	44	50
Köper aldrig på avbetalning	30	32	37	54	35

Fråga 1.

"Är det någon sak, dammsugare, radio, kläder, böcker, möbler eller annat, som Ni just nu gör avbetalningar på och i så fall vad?"

Civilstånd.

	Ogift	Gift	Skild/änk.	Tot.
	%	%	%	%
Avbetalar på radio	3	4	1	3
" " möbler	1	3	4	3
" " böcker	4	2	1	3
" "dammsugare	1	3	1	2
" " kläder	3	1	2	1
" " symaskin	1	1	-	1
" " annat	2	2	1	2
Ingenting nu	46	52	43	50
Köper aldrig på avbetalning	38	32	46	35

Fråga 1.

"Är det någon sak, dammsugare, radio, kläder, böcker, möbler eller annat, som Ni just nu gör avbetalningar på och i så fall vad?"

Land/Stad.

	Stor-stad %	Övr. städer %	Land %	Tot. %
Avbetalar på radio	3	4	3	3
" " möbler	2	5	2	3
" " böcker	3	4	2	3
" " dammsugare	3	4	2	2
" " kläder	2	2	1	1
" " symaskin	1	1	1	1
" " annat	1	1	3	2
Ingenting nu	51	55	48	50
Köper aldrig på avbetalning	34	24	39	35

Fråga 2.

"Varför köpte Ni på avbetalning?" (Om betalar av på någonting)

Totalt.

	%
Hade inte råd med annat. Hade inte pengar då	55
Mindre utgifter på en gång, mindre kännbart	15
Bekvämt	5
Det blev inte dyrare så	3
En tillfällighet	2
Annat	16
Vet inte, ej svar	4

Fråga 2.

"Varför köpte Ni på avbetalning?" (Om betalar av på någonting)

Socialgrupper.

	BS+M	A	Tot.
	%	%	%
Hade inte råd med annat. Hade inte pengar då	48	59	55
Mindre utgifter på en gång, mindre kännbart	16	15	15
Bekvämt	9	3	5
Det blev inte dyrare så	3	3	3
En tillfällighet	-	2	2
Annat	19	14	16
Vet inte, ej svar	5	4	4